

УДК 378:351.851

DOI 10.32461/2409-9805.2.2023.284664

Цитування:

Ржечицька С. А. Законодавче і нормативно-правове забезпечення діяльності закладів вищої освіти України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 2. С. 69–75.

Rzhechytska S. (2023). Legislative and Regulatory Support of Higher Education Institutions in Ukraine. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 69–75 [in Ukrainian].

Ржечицька Сніжана Анатоліївна,
аспірантка
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-6145-321X>
vad.80@i.ua

ЗАКОНОДАВЧЕ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*Метою статті є висвітлення законодавчого й нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти України та окреслення перспектив його вдосконалення. **Методологія роботи.** Застосовано загальні та спеціальні методи дослідження, орієнтовані на висвітлення законодавчого й нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти, ситуаційно-діяльнісний аналіз правового регулювання, аналітичний моніторинг законодавчих і нормативно-правових актів та публікацій з теми дослідження. **Наукова новизна** дослідження полягає в узагальненні інформації щодо регулювання праввідносин у сфері надання освітніх послуг, актуалізації нормативно-правових документів та окресленні основних завдань з удосконалення законодавчої і нормативно-правової бази забезпечення якості вищої освіти. **Висновки.** У результаті аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України, що регулює діяльність закладів вищої освіти, показано, що важливими напрямками її подальшого розвитку є реформування, модернізація, запровадження нових стандартів і створення здорової конкурентоспроможності на міжнародній арені. Окреслено тенденції розвитку галузі вищої освіти, основні виклики та головні недоліки в системі нормативно-правового регулювання, зокрема фінансову проблему – скорочення державного бюджету та спеціального фонду: фінансування освітньої галузі за надлишковим принципом призводить до скорочення закладів вищої освіти, падіння престижу наукової та викладацької професії, виїзду провідних науковців за кордон. Визначено, що перспективними напрямками вдосконалення вищої освіти є впровадження інновацій та реалізація Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки у сфері діяльності закладів вищої освіти. Це насамперед реальна академічна автономія ЗВО, яка, зокрема, надає вишам можливість самим розробляти освітні та освітньо-наукові програми.*

***Ключові слова:** законодавча і нормативно-правова база, вища освіта, заклади вищої освіти, якість освіти, Конституція України, Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про освіту».*

Rzhechytska Snizhana,
Postgraduate Student,
National Academy of Culture and Arts Management

LEGISLATIVE AND REGULATORY SUPPORT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN UKRAINE

*The purpose of the article is to highlight the legislative and regulatory support for the activities of higher education institutions in Ukraine and to outline the prospects for its improvement. **Research methodology.** The article uses general and special research methods aimed to highlight the legislative and regulatory support for the activities of higher education institutions, situational and action analysis of legal regulation, analytical monitoring of legislative and regulatory acts and publications on the topic of research. **The scientific novelty** of the study lies in the generalisation of theoretical knowledge regarding the regulation of legal relations in the field of educational services, updating of regulatory and legal documents and outlining of the main tasks for improving the legislative and regulatory framework for ensuring the quality of higher*

education. **Conclusions.** As a result of the analysis of the legislative and regulatory framework of Ukraine, which regulates the activities of higher education institutions, it is shown that important directions of its further development are reforming, modernisation, introduction of new standards and creation of healthy competitiveness in the international arena. The author outlines the trends in the development of higher education sector, the main challenges and the main shortcomings in the system of legal regulation, in particular, the financial problem — reduction of the state budget and the special fund; financing of the educational sector on the basis of the excess principle leads to problems of reduction of higher education institutions, falling prestige of the scientific and teaching profession, and departure of leading scientists abroad. It is determined that promising areas for improving higher education are the introduction of innovations and implementation of the Strategy for the Development of Higher Education of Ukraine for 2021-2031 in the field of higher education institutions. This is, first of all, the real academic autonomy of higher education institutions, which, among other things, gives higher education institutions the opportunity to develop educational and research programmes themselves.

Key words: legislative and regulatory framework, higher education, higher education institutions, quality of education, Constitution of Ukraine, Law of Ukraine "On Higher Education", Law of Ukraine "On Education".

Актуальність теми дослідження. Світові інтеграційні процеси, стрімкий розвиток інформаційних технологій і комунікацій, пандемія COVID-19 та воєнний стан в Україні – усе це впливає на організацію освітнього процесу, спонукає до постійного його вдосконалення. Формування законодавчого та нормативно-правового забезпечення галузі вищої освіти – це одне з найнагальніших завдань сьогодення. Досконалість законодавчої бази регулювання вищої освіти є основою для реалізації державної політики у сфері освіти, забезпечення її цілісності, можливості ефективного функціонування, вдосконалення її змісту, моніторингу якості й економічного, правового та соціального захисту.

Мета дослідження полягає у висвітленні нормативно-правового забезпечення сфери діяльності закладів вищої освіти України та окресленні перспектив його вдосконалення.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення наукової розробки проблем вищої освіти України дало змогу виявити, що вітчизняні науковці порушували питання законодавчого та нормативно-правового забезпечення сфери освіти. Зокрема, окремі аспекти нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти висвітлено в працях О. Бойко, О. Чабан [1], В. Бесчастного [3], І. Литвина [11], М. Романинець [15], Г. Чирви [19]. Проблема і шляхам забезпечення якості вищої освіти в Україні присвячено роботи А. Кульчицької [9], Л. Сподін [16]. Реформування та перспективи розвитку системи вищої освіти України вивчали Ю. Бриль [4], О. Линовицька. Дослідженню стану розроблення стандартів вищої освіти в Україні присвячено праці О. Безбородько [2], І. Хомишин [18]. Попри активний інтерес до проблеми загалом, на нашу думку, окремі питання законодавчого та нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти України потребують подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Законодавче й нормативно-правове забезпечення є фундаментом освітньої галузі в її розвитку, функціонуванні та реформуванні. Освіта – це наше національне підґрунтя, без неї неможливий процес державотворення. Основним напрямом державної освітньої політики є забезпечення належного рівня якості освітніх послуг, що відповідають соціальним нормам і державним стандартам, у закладах вищої освіти. Освіта є тією соціальною інституцією, яка, здійснюючи ідентифікацію людей та соціальних спільнот, забезпечує культурно-національну гетерогенність і водночас цілісність і стабільність суспільства [10]. Якість освітніх послуг має низку критеріїв, які здатні задовольнити потреби громадян, суспільства і держави загалом.

Для закладів вищої освіти можна виокремити основні складові, які впливають на якість надання освітніх послуг, а саме: кадрове забезпечення відповідно до кількісних і якісних характеристик; навчально-методична робота та рівень контролю за навчальним процесом; організація наукової діяльності; матеріально-технічне забезпечення; академічна мобільність; працевлаштування випускників.

Законодавча та нормативно-правова база освітньої галузі регулює правові, фінансові й організаційні засади сфери вищої освіти. Це сукупність усіх правових норм, завдяки яким держава може встановлювати правовий контроль суспільних взаємовідносин в освітній сфері.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності ЗВО забезпечують: Конституція України, Закони України («Про освіту», «Про вищу освіту»), Кодекс законів про працю України), підзаконні акти органів виконавчої влади (укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази та підзаконні нормативні акти Міністерства освіти і науки, Міністерства

культури та інформаційної політики), міжнародні документи (декларації, угоди, меморандуми), внутрішні нормативні документи закладу вищої освіти (статут ЗВО, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про дистанційну форму навчання, Положення про студентське самоврядування, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти та ін.).

Конституція України регулює функціонування системи освіти з метою оптимізації діяльності закладів вищої освіти. Право на освіту коротко регламентує стаття 53 Конституції України. Друга частина цієї статті покладає обов'язок на кожного індивіда здобути загальну середню освіту, а третя і четверта частини вказує про державне забезпечення безоплатного доступу до різних форм навчання [8].

Закон України «Про освіту» визначає правове регулювання суспільних відносин освітньої діяльності, окреслює правове, організаційне, фінансове функціонування галузі навчання, забезпечує професійну, наукову, виховну потребу громадян, суспільства та держави. У преамбулі Закону освіту окреслено «як основу інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави» [7]. Закон також визначає мету освіти, логічно продовжуючи перераховані вище положення в Конституції України. Гарантією реалізації цього є частина 1 статті 6 про засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності, де чітко сформульовано основні принципи в освітній галузі; частина 2 окреслює побудову освіти в Україні за принципом рівноправ'я для всіх.

Згідно зі статтею 41 (частина 3) Закону «Про освіту» здійснено заходи із забезпечення системи якості галузі освіти: 1) оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів; 2) оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників; 3) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти [7].

До основних завдань закладів вищої освіти належить створення сприятливих умов для надання освітніх послуг і виховання учасників освітнього процесу. Основним нормативним документом для сфери вищої освіти є Закон України «Про вищу освіту». Він спрямований на імплементацію заходів щодо наближення української вищої освіти до сучасних європейських стандартів [19]. Його положення орієнтовані на єдину освітню систему підготовки фахівців, що відповідає

принципам Болонського процесу та Міжнародній стандартній класифікації освіти [4].

А. Кульчицька доводить, що тенденції до інтеграції освітніх процесів, продиктовані Болонською угодою, значно впливають на модернізацію освіти в Україні [9]. І. Литвин відмічає, що Закон України «Про вищу освіту» є належним правовим підґрунтям для забезпечення рівного доступу до якісної вищої освіти та розвитку академічних свобод в Україні, сприяння міжнародному співробітництву та мобільності на Європейському просторі вищої освіти, а також підвищення рівня підготовки кваліфікованих кадрів з вищою освітою для забезпечення інноваційного розвитку суспільства та міжнародного визнання вищої освіти [11].

Відповідно до статті 16 Закону України «Про вищу освіту» систему забезпечення якості вищої освіти становлять: 1) системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості); 2) системи зовнішнього забезпечення освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти; 3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і належних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти [6].

Закон України «Про вищу освіту» також окреслює окремо поняття «стандарту освітньої діяльності» та «стандарту вищої освіти». Під стандартом вищої освіти слід розуміти сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти та наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності [6]. Стандарти вищої освіти є фундаментом для нормативно-правової бази становлення і функціонування системи вищої освіти та потребують нового підходу у формуванні змісту й шляхів їх упровадження в діяльність закладів вищої освіти.

О. Безбородько наголошує, що важливо, аби стандартизація не зводила освіту до єдиного стандарту, а давала можливість вибору та розвитку різних спеціалізацій і напрямів вищої освіти. Для цього потрібно забезпечити широку участь студентів, викладачів й експертів у розробці стандартів, врахувати регіональні та культурні особливості, що дасть змогу зберегти різноманітність та унікальність закладів вищої освіти [2].

Стаття 31 Закону України «Про вищу освіту» та відповідні постанови Кабінету Міністрів України визначають порядок утворення, реорганізації та ліквідації закладів вищої освіти за допомогою процедур ліцензування та акредитації. З метою забезпечення контролю якості вищої освіти, згідно з європейськими положеннями, в Україні створено систему органів державного управління та місцевого самоврядування і підпорядковані їм органи управління освітою.

Нормативно-правову базу, що регламентує ліцензування та акредитацію закладів вищої освіти, становлять такі документи: Постанова Кабінету Міністрів України № 978 від 09.08.2001 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах»; Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 № 1151 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1377 від 29.11.2011 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 № 847», Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 689 від 13.06.2012 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу».

Стаття 32 Закону України «Про вищу освіту» закріплює принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу вищої освіти, що дає змогу відзначити вдосконалену класифікацію галузей знань та спеціальностей, забезпечення рівності прав закладів вищої освіти незалежно від форми власності, створення сприятливих умов для організації міжнародних наукових проєктів, надання статусу самостійності закладам вищої освіти в їхній науковій, кадровій, економічній діяльності. Але слід зауважити, що попри повноту нормативно-правового забезпечення є низка недоліків та суперечностей, що унеможливають виконання і дотримання певних положень.

Так, наприклад, Олег Шаров, генеральний директор Департаменту фахової передвищої та вищої освіти Міністерства освіти і науки України, рекомендує реорганізувати мережу університетів, визначитися зі сферами управління цивільними закладами вищої освіти, а заклади передвищої освіти мають стати основою оновленої системи освіти [5].

Державне фінансування залишається актуальною проблемою, що вимагає створення умов для реалізації законодавчої бази в повному обсязі. Так, Володимир Бахрушин, член Національної команди експертів з реформування вищої освіти, та Василь Карпуша, ректор Сумського державного університету, вказують на фінансову проблему – скорочення державного бюджету та спеціального фонду, що існував за рахунок оплати здобувачами освітніх послуг та співпраці з підприємствами [5].

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні

на 2022–2032 роки, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р, також вказано про недостатнє фінансування вищої освіти в Україні, що негативно впливає на її розвиток, функціонування та якість. У документі зазначено, що «зниження якості освітньої складової закладів вищої освіти пов'язана з пріоритетністю підписання контрактів зі здобувачами, тобто кількість переважає якість підготовлених та вмотивованих здобувачів» [17].

Очевидно, є потреба в збільшенні кількості студентів на місця державного замовлення. Пріоритетом у відборі мають бути знання, інтелект, мотивація майбутнього здобувача, а не фінансові можливості батьків. Це потребує системного вдосконалення нормативно-правової бази, особливо щодо бюджетної політики вищої освіти.

Фінансування освітньої галузі за надлишковим принципом призводить до скорочення закладів вищої освіти, падіння престижу наукової та викладацької професії, виїзду провідних науковців за кордон. Воєнний стан також вносить свої корективи: маємо невтішні наслідки, що пов'язані з руйнуванням приміщень закладів вищої освіти, баз для проведення навчальної і виробничої практики, матеріально-технічного забезпечення та обладнання; відтік науково-педагогічного складу та контингенту здобувачів вищої освіти за кордон у пошуках безпеки й соціального захисту; зниження потенціалу державного замовлення та нерентабельність окремих спеціальностей закладу вищої освіти.

Закон України «Про вищу освіту» (пункт 22 частини другої статті 32) регламентує, що «заклади вищої освіти мають рівні права, що становлять зміст їх автономії та самоврядування, у тому числі мають право провадити фінансово-господарську та іншу діяльність відповідно до законодавства та статуту закладу вищої освіти» [6].

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки вказано на наявні обмеження фінансової автономії закладів вищої освіти, а також неефективність в управлінні та використанні фінансових ресурсів. Порушено питання залучення недержавних приватних коштів на потреби закладів вищої освіти: впровадження результатів наукових досліджень, розробку нових технологій, перепідготовку та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, вдосконалення матеріально-технічної бази. Ці аспекти на сучасному рівні потребують швидкого рішення та врегулювання на законодавчому рівні.

На думку А. Кульчицької, Закон України «Про вищу освіту» не тільки надав вишам автономію в питаннях зарахування абітурієнтів, але й забезпечив їх можливість самостійно складати програмну пропозицію. Заклади освіти збільшили

прийом на особливо популярні факультети та почали відкривати нові підрозділи, що зумовило значні зміни в переліку факультетів [9]. Ірина Хомишин зазначає, що однією із цілей є реальна академічна автономія ЗВО, яка, зокрема, надає вишам можливість самим розробляти освітні та освітньо-наукові програми. І саме стандарти вищої освіти для університетів є орієнтиром того, чого конкретно вимагає держава від їхньої діяльності [18].

Проте існує неузгодженість між якістю підготовки випускників закладів вищої освіти та попитом на ринку праці з подальшим працевлаштуванням. Ю. Бриль у своєму дослідженні доводить необхідність діалогу освітньої спільноти та співтовариства роботодавців. Інструментом ефективною співпраці фахівців різних рівнів кваліфікації з боку роботодавців та з боку надавачів освітніх послуг має бути т. зв. рамка кваліфікацій з описом результатів навчання, що окреслюють критерії належності до певної кваліфікації [4].

Л. Сподін наголошує про проблему дисбалансу в підготовці майбутніх фахівців з певних спеціальностей та про систему вдосконалення державного замовлення так, щоб номенклатура спеціальностей у закладах вищої освіти відповідала реальним потребам економіки країни [16].

М. Романинець вказує на дві суперечності в системі вищої освіти України: 1) між вільним ринком праці і системою вузьких спеціальностей; 2) між попитом на вищу освіту та можливостями державного фінансування [15].

Усе це доводить необхідність вивчити кадрову політику закладів вищої освіти та залучити стейхолдерів до формування освітніх програм, співпраці з роботодавцями від практики до працевлаштування випускників. Заклад освіти має керуватися такою концепцією: «Якість освіти – це ступінь задоволення вимог замовника (студента, викладача, підприємства), ступінь придатності випускника ЗВО до ефективної роботи» [1].

Щодо питання успішного функціонування системи освіти України, подальшого розвитку та реформування в цей надскладний період Міністерство освіти і науки України виокремлює основні завдання:

- створити максимально безпечні умови для всіх учасників освітнього процесу;

- створити передумови для інтернаціоналізації освіти й науки України, їх інтеграції в європейський і світовий освітні простори;

- сприяти формуванню міжнародної коаліції для підтримки української освіти та науки;

- впровадити цифровізацію в систему освіти [13].

В. Бесчастний зазначає, що Закони, які регулюють відносини в галузі вищої освіти, повинні бути демократичними, тобто спонукати до творчості, вибору моделей і технологій навчання та виховання, сприяти самовизначенню учасників навчально-виховного процесу – викладача і студента – не як сліпих виконавців певної часткової функції, а як особистостей у всій повноті сприйняття і відтворення життя [3].

Наукова новизна дослідження полягає в узагальненні інформації щодо регулювання правовідносин у сфері надання освітніх послуг, актуалізації нормативно-правових документів та окресленні основних завдань з удосконалення законодавчої і нормативно-правової бази забезпечення якості вищої освіти.

Висновки. У результаті аналізу законодавчої та нормативно-правової бази України, що регулює діяльність закладів вищої освіти, виявлено, що важливими напрямками її подальшого розвитку є реформування, модернізація, запровадження нових стандартів та створення здорової конкурентоспроможності на міжнародній арені. Окреслено тенденції розвитку галузі вищої освіти, основні виклики та головні недоліки в системі нормативно-правового регулювання, зокрема фінансову проблему – скорочення державного бюджету та спеціального фонду: фінансування освітньої галузі за надлишковим принципом призводить до скорочення закладів вищої освіти, падіння престижу наукової та викладацької професії, виїзду провідних науковців за кордон. Вказано, що перспективними напрямками вдосконалення вищої освіти є впровадження інновацій та реалізація Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки у сфері діяльності закладів вищої освіти. Це насамперед реальна академічна автономія ЗВО, яка, зокрема, надає вишам можливість самим розробляти освітні та освітньо-наукові програми.

Список використаних джерел

1. Бойко О. В., Чабан О. А., Аналіз нормативно-правового забезпечення якості вищої освіти у вищих навчальних закладах. *Вимірювальна техніка та метрологія*. 2012. № 73. С. 133–135. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/aug/14072/27-boyko-133-135.pdf> (дата звернення: 10.01.2023).

2. Безбородько О. П Стандартизація вищої освіти та демократичні цінності. *Демократичні цінності в освіті: виклики та можливості в епоху пост-правди* : матеріали доповідей та виступів учасників Міжуніверситетського круглого столу / УДУ імені М.П. Драгоманова (Київ, 10 квітня 2023 р.). Київ, 2023. С. 25. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39706/Demokratychni%20tsinnosti%20v%20osviti.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 06.03.2023).

3. Бесчастний В. М. Створення нової нормативно-правової бази державного управління вищою

- освітою. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2009. № 1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=4> (дата звернення: 14.03.2023).
4. Бриль Ю. О. Документознавча освіта в контексті реформування вищої освіти України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. № 3. С. 70–79. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/bibliotek_dok_inform/BDI_3_16_compressed.pdf (дата звернення: 08.01.2023).
5. Кабанець Юлія. Вплив війни на вищу освіту в Україні: виклики та перспективи. URL: <https://cedos.org.ua/events/vplyv-vijny-na-vyshhu-osvitu-v-ukrayiny-vykylyk-ta-perspektyvy/> (дата звернення: 28.12.2022).
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556> (дата звернення: 20.12.2022).
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145> (дата звернення: 20.12.2022).
8. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%DO%BA/96-%DO%B2%D1%80> (дата звернення: 11.01.2023).
9. Кульчицька А. В. Якість освіти та її оцінка в контексті європейської та міжнародної інтеграції. *Dspace.uzhnu.edu.ua*. 2014. С. 139–144. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9896/1/23.pdf> (дата звернення: 15.12.2022).
10. Линовицька О. В. Освіта як чинник соціокультурного розвитку особистості. *Вища освіта України*. 2011. № 2. С. 20–24. URL: https://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/4248/1/vou_2011_2_6.pdf (дата звернення: 05.01.2023).
11. Литвин І. І. Нормативно-правові акти, що регулюють адміністративні правовідносини у сфері надання освітніх послуг. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 156–159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2016_1_35. (дата звернення: 22.12.2022).
12. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita> (дата звернення: 18.11.2022).
13. МОН Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник. Київ, 2022. URL: serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf (дата звернення: 10.10.2022).
14. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-r#Text> (дата звернення: 23.10.2022).
15. Романинець М. Р. Заклади вищої освіти в Україні: правові аспекти їх функціонування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2019. С. 47–54. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2020/may/21457/9.pdf> (дата звернення: 14.11.2022).
16. Сподін Л. А. Проблеми і шляхи забезпечення якості вищої освіти в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Гуманітарні студії*. 2014. Вип. 203 (1). С. 143–150. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I2 (дата звернення: 18.10.2022).
17. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> (дата звернення: 19.12.2022).
18. Хомишин І. Сучасний стан стандартизації вищої освіти в Україні. *Science.lpnu.ua*. 2017. С. 205–210. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13217/205-210.pdf> (дата звернення: 24.03.2023).
19. Чирва Г. М. Нормативно-правове регулювання діяльності закладів вищої освіти в Україні. *Державне управління*. 2019. № 2 (66). С. 133–139. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2019/25.pdf (дата звернення: 22.12.2022).

References

1. Boyko, O.V., Chaban, O. A. (2012). Analysis of regulatory and legal quality assurance of higher education in higher educational institutions. Measuring technique and metrology, 73, 133–135. Retrieved from: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/aug/14072/27-boyko-133-135.pdf> [in Ukrainian].
2. Bezborodko, O. P. (2023). Standardization of higher education and democratic values. Democratic values in education: challenges and opportunities in the post-truth era: materials of reports and speeches of the participants of the Interuniversity Round Table, M. P. Drahomanova. Kyiv, 25. Retrieved from: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39706/Demokratychni%20tsinnosti%20v%20osviti.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [in Ukrainian].

3. Beschastnyi, V. M. (2009). Creation of a new regulatory and legal framework for state management of higher education. Public administration: improvement and development, (1). Retrieved from: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=4> [in Ukrainian].
4. Bryl, Yu. O. (2016). Documentary education in the context of reforming higher education in Ukraine. Library science. Documentary science. Informatology, (3), 70–79. Retrieved from: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/bibliotek_dok_inform/BDI_3_16_compressed.pdf [in Ukrainian].
5. Kabanets, Ju. (2023). The impact of the war on higher education in Ukraine: challenges and prospects. Retrieved from: <https://cedos.org.ua/events/vplyv-vijny-na-vyshhu-osvitu-v-ukrayiny-vyklykya-ta-perspektyvy> [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine "On Higher Education" from July 1 2014, No. 1556-VII. Database "Legislation of Ukraine". Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556> [in Ukrainian].
7. Law of Ukraine "On Education" from September 5 2017 No. 2145-VIII. Database "Legislation of Ukraine". Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145> [in Ukrainian].
8. Constitution of Ukraine from June 28 1996 No. 254k/96-BP. Database "Legislation of Ukraine". Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%DO%BA/96-%DO%B2%D1%80> [in Ukrainian].
9. Kulchytska, A. V. (2014). Quality of education and its assessment in the context of European and international integration. 139-144. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/9896/1/23.pdf> [in Ukrainian].
10. Linovytska, O. V. (2011). Education as a factor in the sociocultural development of the individual. Higher education of Ukraine, (2), 20–24. Retrieved from: https://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/4248/1/vou_2011_2_6.pdf [in Ukrainian].
11. Lytvyn, I. I. (2016). Normative and legal acts regulating administrative legal relations in the field of providing educational services. Carpathian Legal Gazette, (1), 156–159 [in Ukrainian].
12. Ministry of Education and Science of Ukraine. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita> [in Ukrainian].
13. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology of Ukraine Education in the conditions of martial law, an informational and analytical collection. (2022). Retrieved from: <https://serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analityc.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf> [in Ukrainian].
14. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from February 23 2022 No. 286-r Kyiv On the approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022–2032. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-p#Text> [in Ukrainian].
15. Romanynets, M. R. (2019). Institutions of higher education in Ukraine: legal aspects of their functioning. Bulletin of the Lviv Polytechnic National University, 47–54 Retrieved from: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2020/may/21457/9.pdf> [in Ukrainian].
16. Spodin, L. A. (2014). Problems and ways of ensuring the quality of higher education in Ukraine. Scientific Bulletin of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine. Humanitarian studies, 203 (1), 143–150. Retrieved from: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I2 [in Ukrainian].
17. Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022–2032. (2022). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> [in Ukrainian].
18. Khomyshyn, I. (2017). Current state of standardization of higher education in Ukraine, 205–210. Retrieved from: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2018/jun/13217/205-210.pdf> [in Ukrainian].
19. Chirva, H. M. (2019). Normative and legal regulation of higher education institutions in Ukraine. State Administration, 2 (66), 133–139. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2019/25.pdf [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 14.04.2023
Отримано після доопрацювання 18.05.2023
Прийнято до друку 25.05.2023*